Справа № 201/4267/25
Провадження № 1-кс/201/1597/2025

КОПІЯ

УХВАЛА
Іменем України

16 квітня 2025 року м. Дніпро

Слідчий суддя Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська Наумова О.С.,
за участю секретаря судового засідання Моренко Д.Г.,
за участю прокурора Пієнка С.О.,
захисника – адвоката Логойди Т.В.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні клопотання прокурора Лівобережної окружної прокуратури Донецької області Пієнка С.О., про здійснення спеціального досудового розслідування в межах кримінального провадження, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12024052770000367 від 16.09.2024 відносно

Попової Катерини Вікторівни, 09.04.1995 року народження, громадянки України, уродженки с. Сонцеве Старобешівського району Донецької області, зареєстрована за адресою: м. Маріуполь Маріупольський район Донецької області, вул. Рельєфна буд. 69, раніше не судимої, за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Прокурор звернувся з клопотанням про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування, на обґрунтування якого зазначив, що Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 25 квітня 2022 року № 75 (у редакції наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 28 квітня 2022 року № 80) Маріупольська міська територіальна громада є тимчасово окупованою територією України.

З 01 вересня 2023 року точного часу в ході досудового розслідування не встановлено Попова К.В., зайняла посаду «советника директора по воспитанию и взаимодействию с детскими общественными объединениями «ГБПОУ Мариупольский многопрофильный техникум», який розташований за адресою: Донецька область, м. Маріуполь, вул. Макара Мазая, 3.

Здійснюючи свою діяльність, «ГБПОУ Мариупольский многопрофильный техникум» проводить професійне середнє навчання та здійснює іншу діяльність у додатковому професійному навчанні.

Наказом «Министерства труда и социальной защиты РФ № 53н от 30.01.2023 затверджено Професійний стандрат «Профстандарт: 01.005 Специалист в области воспитания» «Утвержден приказом Министерства труда и социальной защиты Российской Федерации от 30.01.2023 № 53н» строк дії з 01.09.2023 по 01.09.2029.

У 2023 році вказаний професійний стандарт «Специалист в области воспитания» оновлено та включено в нього посаду «советника директора по воспитанию», крім того посада додана в номенклатуру посад педагогічних робітників.

Письмом «Министерства Просвещения рф» від 02.11.2024 № АБ-3303/06 «О должностных инструкциях советников» визначено, що у освітніх організаціях всіх суб'єктів Російської Федерації запроваджено посаду радника директора з вихованню та сприяння з дитячими громадськими об'єднаннями. Посадові обов'язки радника виховання встановлені посадовими інструкціями, затвердженими керівниками освітніх організацій. Радники з виховання беруть участь у стратегічному плануванні розвитку виховної діяльності в освітній організації, залучають до суспільно значущих проектів та іншої позанавчальної діяльності.

Крім того, радники з виховання взаємодіють з дитячими громадськими об'єднаннями, серед яких особлива роль відведена загальноросійському суспільно-державному руху дітей та молоді «Рух перших» (далі - Рух перших).

З урахуванням положень професійного стандарту «Спеціаліст у галузі виховання», затвердженого наказом Мінпраці Росії від 30 січня 2023 року № 53н (далі - Професійний стандарт), передбачені типові положення посадової інструкції радника директора навчального закладу які включають в себе наступні посадовими обовязками:

- організація співробітництва освітньої організації з Рухом перших та іншими загальноросійськими громадсько-державними дитячо-юнацькими організаціями, громадськими об'єднаннями, які мають патріотичну, культурну, спортивну, туристично-краєзнавчу, освітньо-освітню, загальнорозвиваючу та благодійну спрямованість;
- інформування учасників освітніх відносин про діяльність Руху перших та інших дитячих та молодіжних громадських об'єднань та їх значущість для формування особистості учнів, про проведення всеросійських, регіональних, муніципальних заходів, заходів освітньої організації для учнів, у тому числі про заходи у сфері молодіжної політики.

Додатком до вказаного листа є типова посадова Інструкція радника директора з виховання та взаємодії з дитячими громадськими об'єднаннями у загальноосвітніх організаціях.

Згідно розділу ІІІ вказаної інструкції, на радника директора навчального закладу покладено виконання наступних обов'язків:

організація взаємодії учасників освітніх відносин для накопичення учнями соціального досвіду, досвіду міжнаціональних відносин, формування ціннісних орієнтацій та їх самореалізації;

збір, аналіз інформації та підготовка пропозицій щодо розробки стратегії розвитку системи виховання загальноосвітньої організації;

участь у розробці пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення виховної роботи у загальноосвітній організації;

участь у розробці рекомендацій щодо соціалізації учнів та індивідуалізації навчання на основі виховання учнів відповідно до духовно-моральних, соціокультурних цінностей та прийнятих у російському суспільстві правил повсдінки з урахуванням культурного, етнічного та мовного різноманіття;

вибір у взаємодії з керівництвом загальноосвітньої організації та педагогічним колективом форм виховання, у тому числі з метою зміцнення цивільно-патріотичної позиції учнів;

організація співпраці загальноосвітньої організації із загальноросійськими громадсько-державними дитячо-юнацькими організаціями, громадськими об'єднаннями, які мають патріотичну, культурну, спортивну, туристично-краєзнавчу, освітньо-освітню, загальнорозвиваючу спрямованість.

Таким чином перебуваючи на посаді радника директора «ГБПОУ «Мариупольский многопрофильный техникум» Попова Катерина Вікторівна впроваджує стандарти освіти держави-агресора у закладі освіти.

Таким чином, громадянка України Попова Катерина Вікторівна, 09.04.1995 року народження обґрунтовано підозрюється у здійсненні умисних дій громадянином України, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України (колабораційна діяльність).

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, воєнним станом в Україні, захопленням території Маріупольського району Донецької області та проведенням бойових дій, беручи до уваги те, що існують достатні підстави вважати, що Попова К.В. перебуває на тимчасово окупованій території України та обґрунтовану неможливість вручити повістку про виклик особи, з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, в газеті «Урядовий кур'єр» № 60 від 21.03.2025, яка є засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора опубліковано повідомлення про підозру Попової К.В. та повістки про виклик підозрюваної на та повістки про виклик підозрюваної на 25.03.2025 з 09 год. 00 хв. до 14 год. 00 хв., 26.03.2025 з 09 год. 00 хв. до 14 год. 00 хв., 27.03.2025, з 09 год. 00 хв. до 11 год. 00 хв., за зазначеною в повістці адресою для проведення слідчих та процесуальних дій у кримінальному провадженні, отримання письмового повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, допиту підозрюваної, тощо.

Жодного разу у призначений час та місце громадянка України Попова К.В. не з'явилась, про неможливість та причини неприбуття не повідомила.

Крім цього, 21 березня 2025 року письмове повідомлення про підозру Попової К.В., з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, вручено захиснику Попової К.В. - адвокату Логойді Т.В.

Таким чином, 21.03.2025 з моменту публікації повідомлення про підозру, у вказаному кримінальному провадженні Попова Катерина Вікторівна, 09.04.1995 року народження, набула статусу підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, а саме у здійсненні умисних дій громадянином України, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти.

Враховуючи той факт, що місце знаходження підозрюваної на підконтрольній українській владі території не встановлено, за викликом прокурора остання не прибула та про причини неможливості прибуття не повідомила, постановою прокурора від 27.03.2025 на підставі ст. 281 КПК України підозрювану Попову К.В. оголошено в регіональний, державний (міждержавний), міжнародний розшук.

Наявність обґрунтованої підозри Попової К.В. у вчиненні інкримінованого їй кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а саме:

протоколом огляду від 18.02.2025 в ході якого оглянуто Інтернет сторінку сайту «Мариупольского многопрофильного техникума». На вказаному сайті розміщена стаття про «щотижневу церемонію винесення прапору та виконання гімну рф» на якому взяла участь Попова К.В., як ведуча заходу «OSINT аналіз»;

протокол огляду від 12.02.2025 в ході якого оглянуто публікацію в соціально – орієнтованій мережі «Контакт» з назвою «Моя видео-визитка участника республиканского конкурса «Педагог года Донецкой Народной Республики» в номинации «Советник года» яка розміщена 28.02.2024 в цьому відео Попова К.В. зазначає, що з 01.09.2023 року зайняла посаду «советника директора по воспитанию и взаимодействию с детскими общественными обьединениями» «OSINT аналіз»;

протокол допиту свідка;

протокол огляду проведений за участю свідка від 13.03.2025 року предметом якого є відео за участю Попової К.В.;

висновок експерта від 03.03.2025 про проведення судово портретної експертизи;

іншими матеріалами досудового розслідування в загальній сукупності.

Той факт, що підозрювана Попова К.В. перебуває на тимчасово окупованій території України підтверджується: інформацією наданої Головним центром обробки спеціальної інформації Державної прикордонної служби України, згідно якої Попова К.В., 09.04.1995 р.н. з 24.02.2022 державний кордон України та лінію розмежування з тимчасово окупованими територіями не перетинала; підозрою у вчиненні кримінального правопорушення проти основ національної безпеки вчиненого на тимчасово окупованій території Маріупольського району Донецької області, м. Маріуполь; відомостями про те, що Попова К.В. в якості внутрішньо-переміщеної особи не зареєстрована, загальною сукупністю матеріалів досудового розслідування, які дають зробити відповідний висновок, що Попова К.В., перебуває на тимчасово окупованій території України, в тому числі факт наявності Попової К.В. на фотоматеріалах на території м. Маріуполь.

Прокурор у судовому засіданні підтримав клопотання та просив ухвалити рішення, яким надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, зазначених в клопотанні.

Захисник в судовому засіданні заперечував, оскільки вважав, що не надано підтверджуючих доказів того, що підзахисна знаходиться на тимчасово окупованій території, обізнана про кримінальне провадження, а також прокурором не дотримана процедура оголошення підозрюваної у міжнародний розшук.

Вислухавши думку прокурора, захисника, вивчивши клопотання та дослідивши долучені до нього документи, слідчий суддя вважає, що клопотання підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до ч. 6 ст. 193 КПК України слідчий суддя, суд розглядає клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та може обрати такий запобіжний захід за відсутності підозрюваного, обвинуваченого лише у разі доведення прокурором наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, а також наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або оголошений у міжнародний розшук. У такому разі після затримання особи і не пізніш як через сорок вісім годин з часу її доставки до місця кримінального провадження слідчий суддя, суд за участю підозрюваного, обвинуваченого розглядає питання про застосування обраного запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або його зміну на більш м'який запобіжний захід, про що постановляє ухвалу.

У відповідності з п. 4 ч. 3 ст. 297-2 КПК України факт перебування Попової К.В. на тимчасово окупованій території повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а також встановлено, що Попова

К.В., постійно перебуває на тимчасово окупованій території України, а саме у м. Маріуполь, яке натепер фактично є тимчасово окупованою територією і не підконтрольною державній владі України.

Відповідно до ч. 2 ст. 297-1 КПК України, спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, у т.ч. передбачених ст. 111-1 КК України, стосовно підозрюваного, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Наведені докази в своїй сукупності підтверджують, що Попова К.В. перебуває на тимчасово окупованій території, приймає участь в протиправних діях, а саме, добровільно зайняла посаду «советника директора по воспитанию и взаимодействию с детскими общественными объединениями «ГБПОУ Мариупольский многопрофильный техникум»,

Про факт переховування підозрюваної Попової К.В. від слідства та суду свідчить те, що вона не з'явилась на виклики для проведення слідчих та процесуальних дій, вручення підозри, а тому в повній мірі можна стверджувати про переховування підозрюваної від органів досудового розслідування та суду з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Відомості про переховування підозрюваного підтверджуються опублікованими повістками про виклик, наведеними у цьому клопотанні опублікованими в газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Підозрювана належним чином викликалась для вручення повідомлення про підозру та проведення слідчих і процесуальних дій у спосіб передбачений законом, а саме через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на сайті офісу Генерального прокурора, проте не з'явилась у призначений час та не повідомила про причини неприбуття, беручи до уваги той факт, що Попова К.В. проживає та перебуває на території м. Маріуполь, тобто на території, яка на цей час непідконтрольна владі України, оскільки тимчасово окупована РФ та незаконними збройними формуваннями, з урахуванням наведеного є підстави вважати, що підозрювана переховується від органів досудового слідства на тимчасово окупованій території України, з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Відповідно до п. 7 ч. ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», 15.04.2014 р. № 1207-VII, - тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Статтею 3 Закону встановлено перелік територій, які вважаються «тимчасово окупованою територією». Такою територією визначається: 1) сухопутна територія тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях; 2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України; 3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію указом Президента України.

Аналіз вказаних положень Закону свідчить, що існує декілька підстав та способів віднесення певних територій держави до категорії тимчасово окупованих.

Так, виходячи з положень п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, будь-яка частина території України набуває статусу тимчасово окупованої території за наявності у неї певних ознак, визначених Законом, і при цьому у даному випадку Закон не вимагає проходження будь-яких додаткових процедур або прийняття додаткових нормативно-правових актів для встановлення факту окупації.

У цьому випадку, достатньо довести, що окремо визначена територія відповідає одному з критеріїв встановлених п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, а саме:

1. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль;

2. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 25 квітня 2022 року № 75 (у редакції наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 28 квітня 2022 року № 80) Маріупольська міська територіальна громада є тимчасово окупованою територією України.

Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ч. 1 ст. 2 КПК України).

Спеціальне досудове розслідування (inabsentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень глави 24-1 (ч. 1 ст. 297-1 КПК України)

Наведені обставини унеможливлюють завершення досудового розслідування без проведення спеціального досудового розслідування, оскільки підозрювана перебуває на тимчасово окупованій території та переховується там від органів досудового розслідування.

Враховуючи наведене, з метою досягнення завдання кримінального провадження, дотримання належної правової процедури, необхідним вбачається отримати дозвіл слідчого судді на проведення спеціального досудового розслідування.

Наведені положення КПК України щодо можливості проведення спеціального досудового розслідування повністю узгоджуються з діючою Європейською судовою практикою.

Згідно з ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприбуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України,

території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

Статутом Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, а саме п. 3, зазначено, що «Організації категорично забороняється здійснювати будь-яке втручання або діяльність політичного, військового, релігійного чи расового характеру», у зв'язку з чим співпраця каналами Інтерполу щодо вказаної особи є неможливою.

Постановою прокурора від 27.03.2025 на підставі ст. 281 КПК України підозрювану Попову К.В. оголошено в регіональний, державний (міждержавний), міжнародний розшук. Здійснення розшуку доручено співробітника ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях.

Чинний КПК не визначає, якими саме доказами має бути доведено, що особу оголошено у розшук, однак зобов`язує сторону обвинувачення відповідно до ч.2 ст.281 КПК при оголошенні розшуку (державного, міждержавного, міжнародного) прийняти відповідну постанову. У подальшому (після оголошення розшуку підозрюваного) його здійснення може бути доручено оперативним підрозділам (ч.3 ст.281 КПК).

З аналізу зазначеної статті вбачається, що факт прийняття постанови про оголошення розшуку являє собою підставу для його здійснення, а положення ч.6 ст.193 КПК покладають на сторону обвинувачення обов`язок надати докази на підтвердження саме оголошення підозрюваного, обвинуваченого у міжнародний розшук, проте не зобов`язують доводити існування підстав для прийняття відповідного рішення про оголошення у міжнародний розшук та його здійснення.

За таких обставин постанова слідчого, прокурора про оголошення особи в міжнародний розшук є належним доказом та достатньою підставою вважати особу такою, що оголошена в міжнародний розшук в розумінні вимог ст.281, ч.6 ст.193 КПК.

Підозрювана Попова К.В. обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 111-1 КК України; переховується від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності; перебуває на тимчасово окупованій території України.

Таким чином, наявні достатні підстави для проведення у даному кримінальному провадженні стосовно підозрюваної Попової К.В. спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 111-1 КК України.

На підставі вимог ч. 3 ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року № 1207-VII, керуючись ст.ст. 2, 3, 7, 139, 297[1]-297[5], 309, 372, 376, 532 КПК України, слідчий суддя,

ПОСТАНОВИВ:

Клопотання - задовольнити.

Надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 12024052770000367 від 16.09.2024 відносно **Попової Катерини Вікторівни,** 09.04.1995 року народження, за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Повний текст оголошений **16 квітня 2025 року о 17 год. 00 хв.**

Слідчий суддя **О.С. Наумова**

Прошито, пронумеровано та скріплено печаткою на ___ арк.
Суддя О.С. Наумова